

Energipolitik er på dagsordenen som aldrig før

Både på dansk og europæisk niveau lægger energipolitikerne nye planer for fremtiden.

POLITIK

*Af cand. Scient. pol Birger Lauersen,
Dansk Fjernvarme*

Det er længe siden energi har været så højt på dagsordenen, som i disse år og især de seneste måneder. Energien og miljøet fylder i avisernes spalter, og der præsenteres stribevis af ambitiøse forslag og målsætninger.

Grønbog

EU-kommissionen åbnede ballet i marts med udsendelsen af grønbogen om en fælles europæisk energipolitik. Den rummede forslag om færdiggørelse af åbningen af de europæiske markeder for el og gas og bedre relationer til de eksterne energileverandører. Yderligere foreslog kommissionen mere vedvarende energi og mere forskning i nye teknologier. Men medlemslandene benyttede lejligheden til at afvise indblanding i deres suveræne anliggender. For eksempel skal spørgsmålet om atomkraft stadig afgøres nationalt.

Energieffektivitet

Et tema i grønbogen, som længe har ligget EU-kommissæren for energi & transport, Andris Piebalgs på sinde, har været øget energieffektivitet. Han var for nylig ude at foretage afsløringen af en bil kaldet "Microjoule", som kan køre 3.000 kilometer på en liter brændstof. Det var for at understrege, at energieffektiviteten indenfor transportsektoren vil være et af emnerne i kommissionens "Energy Efficiency Action Plan" som blev præsenteret sidst i september.

Planens mål er at fremsætte forslag til en serie af initiativer for at realisere

Birger Lauersen, Dansk Fjernvarme

det energieffektiviseringspotentiale, som eksisterer i EU. Potentialet anslås at udgøre mere end 20 % af det årlige forbrug af primær energi.

Planen forventes at benytte sig af flere instrumenter:

- 1) Adfærdspåvirkning. Kampagner skal påvirke forbrugerne i deres valg af energiforbrugende apparater og deres energiforbrugende adfærd.
- 2) Lovgivning. Skal sikre, at både eksisterende og fremtidig lovgivningspotentialer for energieffektiviseringer udnyttes fuldt ud, og måske at kvantitative mål skærpes.
- 3) Finansielle. Både afgiftsbegunstigelser og direkte finansieringsstøtte kan komme på tale, og regionalfondenes midler skal også kunne fremme energieffektiviseringer
- 4) Globale virkemidler. Skal arbejde for større international fremme og udveksling af mere effektive og rene teknologier.

Satsningsområder

Transportsektoren er traditionelt et af de ømmeste punkter i energipolitikken. Det er politisk svært at gøre noget ved energiforbruget i denne sektor. Men det viser sig, at et virkemiddel man havde forhåbninger til, nemlig en aftale med bilindustrien om frivillige mål for bilers CO₂-udslip, ikke når målet. En stramning på transportområdet kunne derfor se ud til at blive fastsættelsen af bindende mål for bilindustrien på dette punkt. Andre virkemidler kunne blive: Fokus på udvikling af nye teknologier, variation i beskatning af biler efter energieffektivitet, road-pricing (bompenge) og congestion charging (myldretidsafgift?). Og flere andre ting.

Kraftvarme

Et område, der også forventes at komme fokus på, er kraftværkernes effektivitet, hvor det kunne komme på tale at undersøge mulighederne for at kræve en minimumseffektivitet af nye kraftværker. Det kan synes på tide at forholde sig til effektiviteten af energikonverteringen. Mængden af uudnyttet overskudsvarme fra elproduktion er i dag ganske betragtelig, og der er stort potentiale for yderligere udnyttelse. (Se også artikel i FJERNVARMEN 8/2006).

Kommissionen kæmper i øjeblikket med i praksis at få implementeret et direktiv om kraftvarme, hvor man bl.a. fokuserer på hvad der er "high quality" kraftvarme, og som derfor kan støttes. Måske burde man bare stille krav om et vist minimum i totalvirkningsgrad i kraftværker, så skal det nok fremme kraftvarmen.

Investeringer

EU's finansministre har også i en erklæring fra deres møde i september krævet flere investeringer i energisektoren.

De nævnte dog ikke, hvor pengene skulle komme fra, og flere af de store medlemslande er ikke i en situation, hvor offentlige investeringer rigtig er populære. Selv i Danmark, hvor vi har et kæmpe overskud på de offentlige finanser, er finansministeren ikke meget for at bruge offentlige penge i en satsning inden for energiområdet.

Dansk satsning

Energi som en strategisk dansk satsning for fremtiden er ellers netop dét, som stort set hele den danske energisektor samt en stor del af industrien kræver.

Eksporten af energirelaterede produkter og services er vokset gennem de seneste år, men det synes som om vores traditionelle forspring på dette område er truet. Andre lande har også opdaget fordelene ved en progressiv energipolitik. Det er der også dele af regeringen, der har indset. Statsminister Anders Fogh Rasmussen har sat sig selv i spidsen for en energipolitisk satsning, som forventes at fremkomme omkring Folketingets åbning.

En fælles energipolitik

I starten af januar forventes EU-kommissionen så at komme med et strategisk udspil på energiområdet. Men det er en vanskelig proces, den skal igennem, for der er mange interesser på spil.

Landene har vidt forskellige interesser på energiområdet. De har allerede klart markeret, at deres suverænitæt på energiområdet ikke skal tilside-sættes. Og den "økonomiske patriotisme" råder også. For selvom det på overfladen handler om energi, så er der underliggende kampe om hvilke energiselskaber og lande, der skal dominere energisektoren i Europa fremover. Energiforsyningen er så afgørende i samfundene, at kampen om disse ressourcer også fremover vil få stor betydning i stort set alt.